

Bird & Bird

Ochrona sygnalistów

Akademia Prawa Pracy INFOR

Styczeń 2024

Program szkolenia

01	Podmioty objęte Dyrektywą	4
02	Dyrektywa i jej wdrożenie w krajach członkowskich UE	6
03	Obowiązki podmiotów prawnych	10
04	Jakie korzyści płyną z wdrożenia kanałów do zgłoszeń wewnętrznych	17
05	Odpowiedzialność karna	22

01

Podmioty objęte Dyrektywą

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937

w sprawie ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii

Kogo dotyczy?

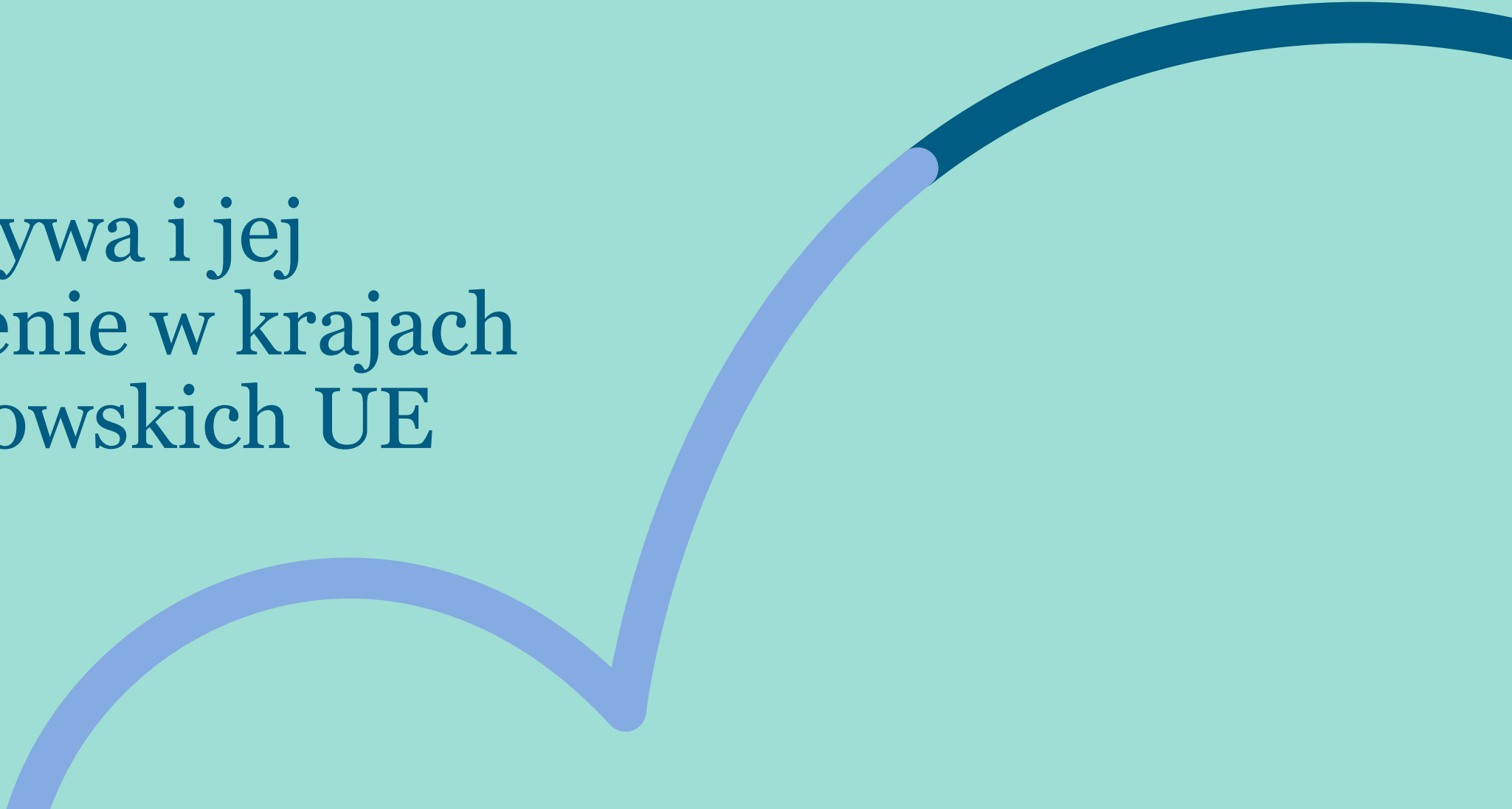
Sektor prywatny i publiczny

Podmioty, na rzecz których
wykonuje lub świadczy pracę co
najmniej 50 osób
(dla podmiotów **<50 osób**
wdrożenie jest fakultatywne)

Podmioty prowadzące działalność
w zakresie usług, produktów i
rynków finansowych oraz
zapobiegania praniu pieniędzy i
finansowania terroryzmu,
bezpieczeństwa transportu i
ochrony środowiska – **niezależnie**
od liczby osób wykonujących
lub świadczących pracę

02

Dyrektywa i jej wdrożenie w krajach członkowskich UE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937

w sprawie ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii

Termin wdrożenia

17 grudnia 2021 – wdrożenie przepisów unijnych do legislacji krajów członkowskich UE

17 grudnia 2023 – wdrożenie wewnętrznych kanałów do zgłoszeń w podmiotach prywatnych, na rzecz których wykonuje lub świadczy pracę co najmniej 50 a nie więcej niż 250 osób

Status prac nad polską ustawą

Prace w toku, opublikowany został **9 projekt ustawy z 12 lipca 2023 r.**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937

w sprawie ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii

Polska jednym z dwóch krajów, które nie zaimplementowały jeszcze przepisów.

Źródło: www.whistleblowingmonitor.eu

Zasada bezpośredniego skutku prawa UE

Prawo UE tworzy i nakłada obowiązki na państwa członkowskie, i jednocześnie tworzy prawa dla jednostek, które mogą się powoływać na przepisy UE bezpośrednio przed sądami krajowymi i europejskimi, bez względu na to czy w legislacji danego kraju członkowskiego istnieją podobne regulacje.

Jest to określane mianem **bezpośredniej skuteczności dyrektywy**, którą uznaje się za dopuszczalną pod pewnymi warunkami.

*Wyrok Sądu Rejonowego
w Toruniu IV Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych z dnia
12 lipca 2023 roku, sygn. akt IV
P 171/22*

03

Obowiązki podmiotów prawnych

Obowiązki podmiotów prawnych

Ustalenie procedury zgłoszeń wewnętrznych

Przeprowadzenie konsultacji z zakładową organizacją związkową lub przedstawicielami osób świadczących pracę, **trwających od 7 do 14 dni**

Wdrożenie procedury **po upływie 2 tygodni od jej ogłoszenia**

Przepisy dot. ustanowienia procedury zgłoszeń wewnętrznych **wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.**

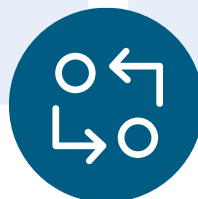
Obowiązki podmiotów prawnych

Zapewnienie poufności

- Bezpieczne kanały do zgłoszeń
- Uniemożliwienie uzyskania dostępu do informacji objętych zgłoszeniem przez nieuprawnione osoby
- Ochrona tożsamości sygnalisty, osoby której dotyczy zgłoszenie a także osób trzecich wskazanych w zgłoszeniu

Powołanie jednostki, osoby lub podmiotu upoważnionego do przyjmowania zgłoszeń

- Będących częścią organizacji lub podmiotem zewnętrznym
- Udzielenie pisemnych upoważnień i zawarcie umów z podmiotami zewnętrznymi
- Przeprowadzenie szkoleń

Obowiązki podmiotów prawnych

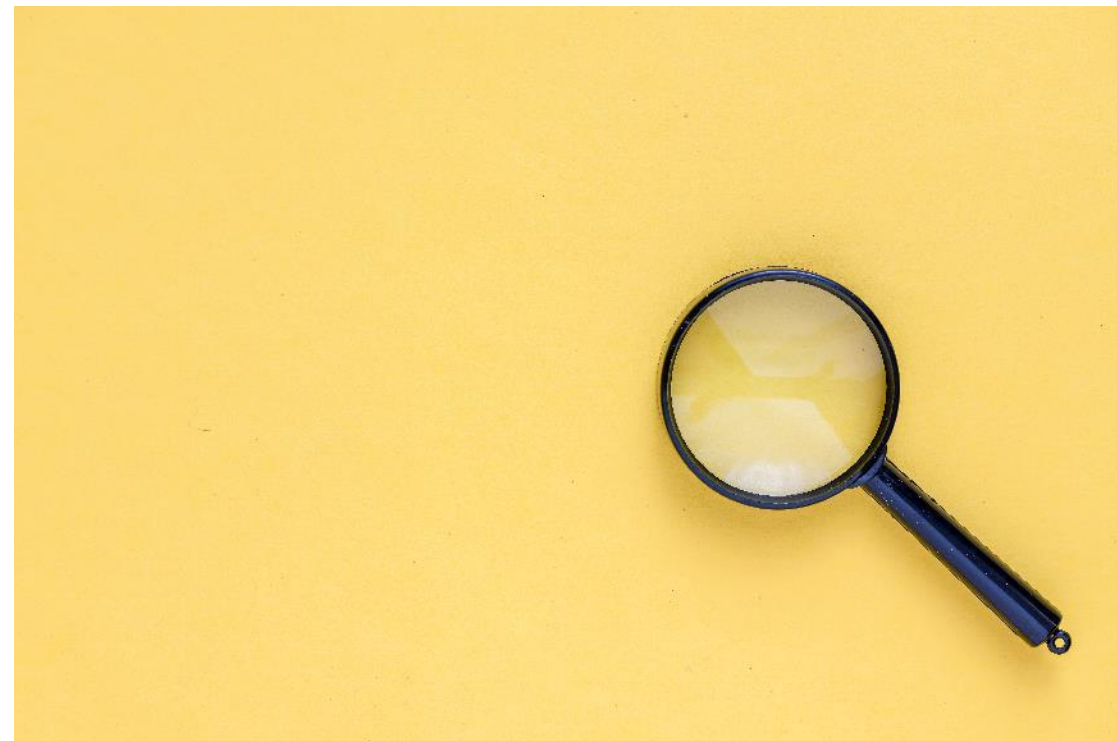
Ochrona danych osobowych sygnalistów

Proces DPIA

- PUODO zakwalifikował whistleblowing jako rodzaj operacji przetwarzania danych wymagający przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych, tj. DPIA.
  - Przeprowadzenie procesu DPIA przed rozpoczęciem przetwarzania danych

Rejestrowanie czynności przetwarzania

- Wpis do Rejestru Czynności Przetwarzania (RCP)

Obowiązki podmiotów prawnych

Prowadzenie rejestru zgłoszeń wewnętrznych

Podmiot prawny jest administratorem zgromadzonych w rejestrze danych osobowych

- Dokumentowanie zgłoszeń zgodnie z wymogami w zakresie poufności
- Przechowywanie danych przez okres **3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego**, w którym zakończono działania następcze lub po zakończeniu postępowań zainicjonowanych tymi działaniami

Obowiązki podmiotów prawnych

Prowadzenie działań następczych

- Przekazanie sygnaliście **informacji zwrotnej na temat planowanych lub podjętych działań następczych** wraz ze wskazaniem powodów
- Zapewnienie odpowiednich zasobów do prowadzenia działań następczych:
  - ustanowienie bezstronnej, wewnętrznej jednostki organizacyjnej lub osoby w ramach struktury organizacyjnej podmiotu prawnego, upoważnionych do podejmowania działań następczych.

Obowiązki podmiotów prawnych

Prowadzenie działań następczych

Działanie następcze to działanie podjęte przez podmiot prawny lub organ publiczny:

- w celu oceny prawdziwości zarzutów zawartych w zgłoszeniu oraz
- w stosownych przypadkach, w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia.

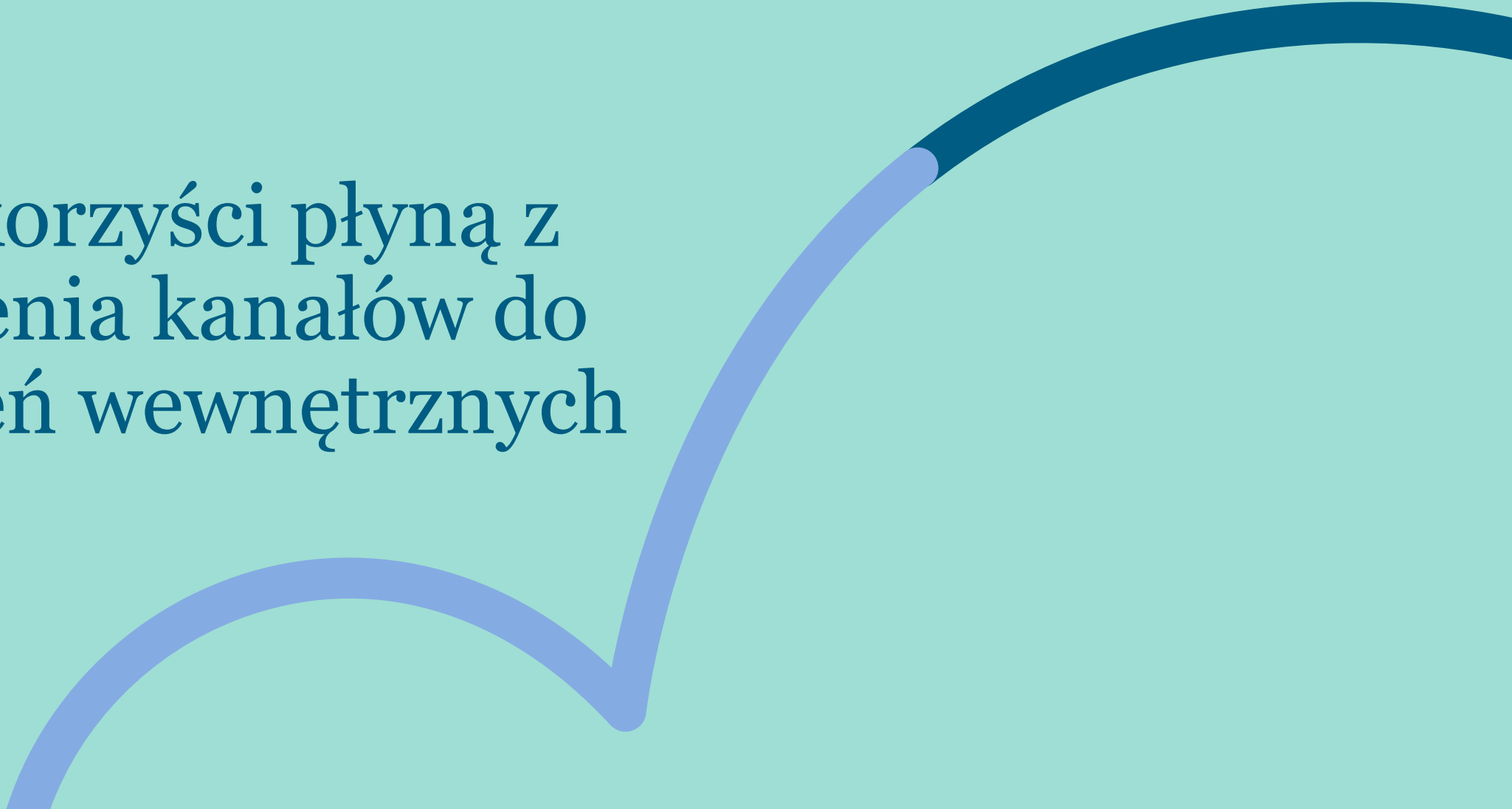
W szczególności:

04

Jakie korzyści płyną z
wdrożenia kanałów do
zgłoszeń wewnętrznych

Zgłaszanie nieprawidłowości

Ochrona interesu publicznego

Ujawnianie istotnych z punktu widzenia społecznego nieprawidłowości

Ochrona interesu sygnalisty

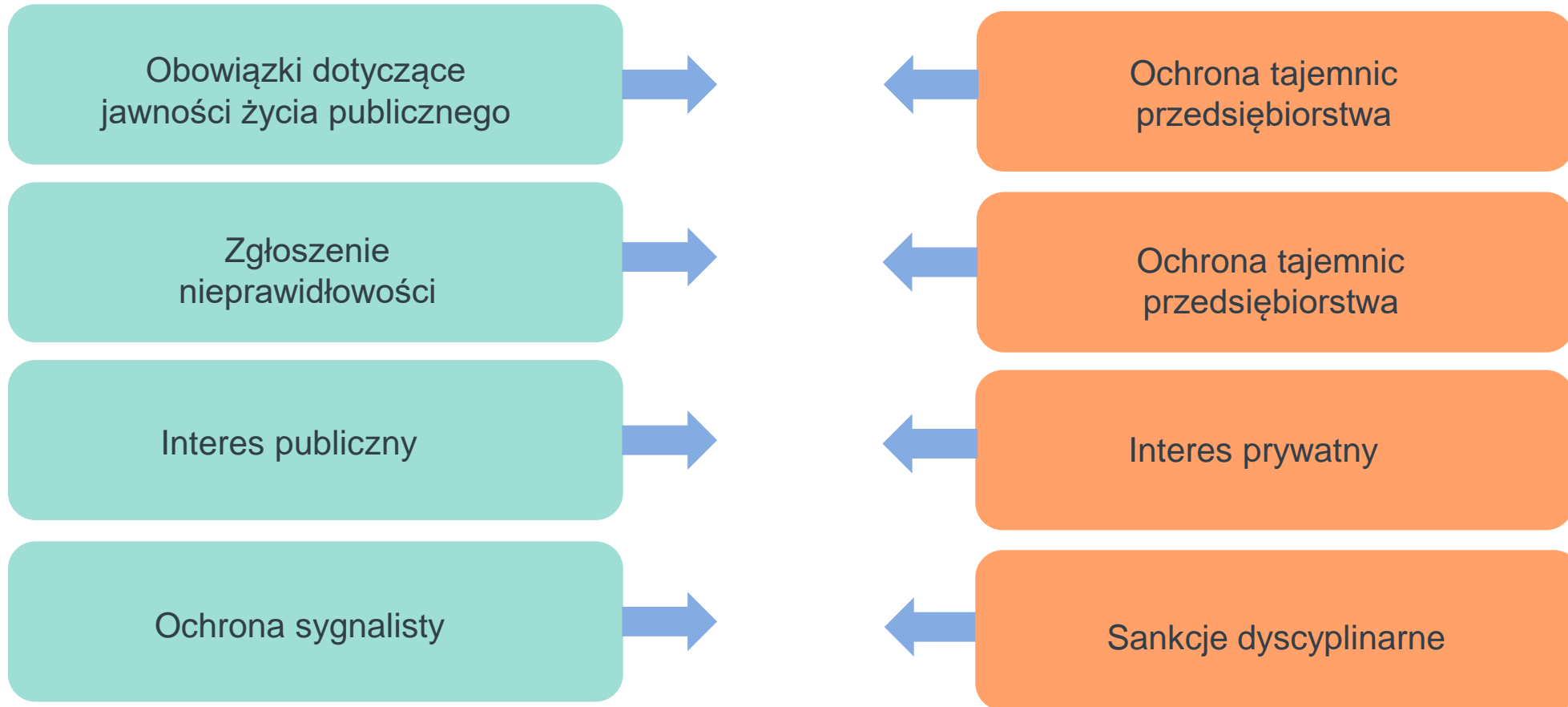
Zapobieganie negatywnym konsekwencjom, które mogą spotkać sygnalistę w miejscu pracy

Ochrona interesu pracodawcy

Ochrona jego renomy, pozycji na rynku, zaufanych klientów czy współpracowników:

- podejmowanie działań i zarządzanie sytuacjami kryzysowymi na wczesnym etapie
- wzmocnienie zaufania do pracodawcy i budowanie lojalności pracowników
- poprawa funkcjonowania organizacji i ochrona przed stratami (odpowiedzialność karna, cywilna lub administracyjna)

Dylematy

Ochrona sygnalisty

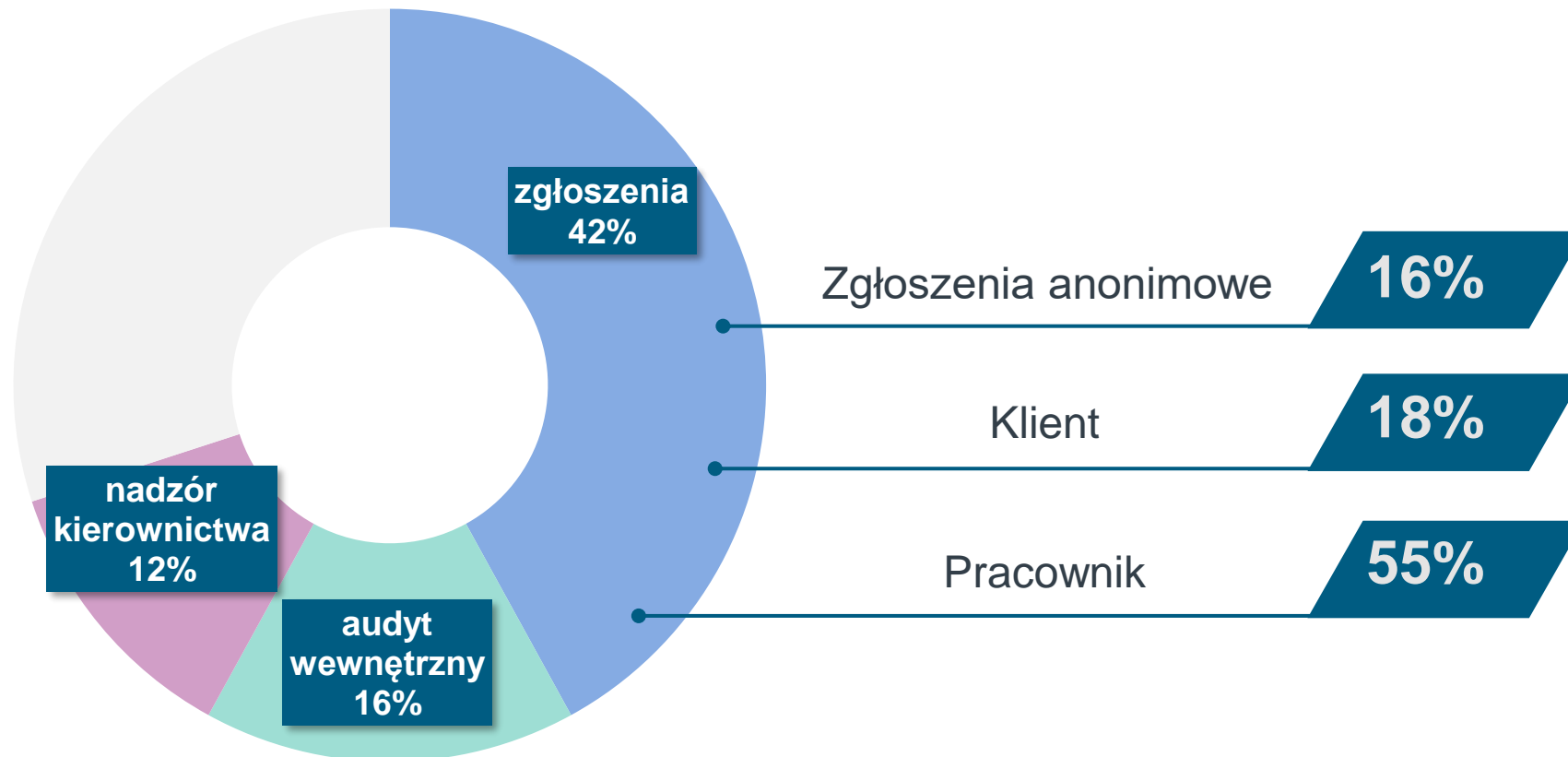

W miejscu pracy przed:
Mobbingiem, dyskryminacją, nierównym traktowaniem
Zmianą warunków pracy
Zwolnieniem

Poza pracą:
Ochrona dóbr osobistych

Źródła informacji o naruszeniach

Źródło: ACFE Report to the Nations 2022

05

Odpowiedzialność karna

Odpowiedzialność karna

Grzywna, kara ograniczenia wolności albo kara pozbawienia wolności

Brak procedury zgłoszeń wewnętrznych lub ustanowienie procedury naruszającej przepisy ustawy

- kara grzywny (wykroczenie)

Uniemożliwianie lub istotne utrudnianie dokonania zgłoszenia

- kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności **do roku**
- za stosowanie przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny – pozbawienie wolności **do lat 3**

Działania odwetowe

- kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności **do lat 2**
- za działanie w sposób uporczywy – kara pozbawienia wolności **do lat 3**

Ujawnienie tożsamości sygnalisty, osoby pomagającej w dokonaniu zgłoszenia lub osoby powiązanej z sygnalistą

- kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności **do roku**

Dokonanie zgłoszenia informacji nieprawdziwych

- kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności **do lat 2**

Karolina Stawicka

Partner

karolina.stawicka@twobirds.com

Paweł Sawicki

Partner

pawel.sawicki@twobirds.com

twobirds.com

Abu Zabi • Amsterdam • Bratysława • Bruksela • Budapeszt • Casablanca • Dubaj • Dublin • Düsseldorf • Frankfurt
• Haga • Hamburg • Helsinki • Hong Kong • Kopenhaga • Londyn • Luksemburg • Lyon • Madryt • Mediolan • Monachium
• Paryż • Pekin • Praga • Rzym • San Francisco • Singapur • Sydney • Szanghaj • Sztokholm • Warszawa

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie dotyczące kwestii technicznych lub zawodowych mają wyłącznie charakter informacyjny i nie stanowią porady prawnej ani zawodowej. Zawsze należy skonsultować się w przypadku konkretnego problemu prawnego z odpowiednim prawnikiem. Bird & Bird nie ponosi odpowiedzialności za informacje zawarte w niniejszym dokumencie i zrzeka się wszelkiej odpowiedzialności w odniesieniu do tych informacji.

Niniejszy dokument jest poufny. Bird & Bird jest, o ile nie zaznaczono inaczej, właścicielem praw autorskich do niniejszego dokumentu i jego zawartości. Żadna część tego dokumentu nie może być publikowana, rozpowszechniana, pozyskiwana, ponownie wykorzystywana lub reprodukowana w jakiegokolwiek materialnej formie.

Bird & Bird jest międzynarodową praktyką prawniczą, w której skład wchodzi Bird & Bird LLP i podmioty z nią stowarzyszone, w tym Bird & Bird Szebietowski i wspólnicy sp.k. Biura Bird & Bird znajdują się w wyżej wskazanych lokalizacjach.

Bird & Bird Szebietowski i wspólnicy sp.k.: sąd rejestrowy – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego: KRS 0000313889; NIP 701-014-58-50; REGON 141571526.